

Medlem af Inatsisartut
Nivi Rosing

Besvarelse af § 37 spørgsmål 2025-37 vedr. vintersolhvervsdagen

Hermed besvares nedenstående spørgsmål.

1. Agter Naalakkersuisut at fremsætte lovforslag om at gøre vintersolhvervsdagen til en hel fridag?

Brevdato: 08-08-2025
Sagsnr.: 2025-10718

Svar:

Der henvises i spørgsmålets begrundelse til Inatsisartuts vedtagelse under behandlingen af beslutningsforslaget FM2024/57. Det skal for god ordens skyld oplyses, at der ved behandlingen af beslutningsforslaget blev vedtaget følgende ændringsforslag, der var fremsat af Inatsisartuts udvalg for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke:

P. O. Box 1037
3900 Nuuk
Tel. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 50
E-mail: oed@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

"Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut anmodes om at tage kontakt til overenskomstparterne på såvel det offentlige som det private område, med henblik på at drøfte muligheden for at gøre solhvervsdagen til en halv eller en hel fridag, ved at flytte en halv eller en hel fridag fra en anden dato."

Under behandlingen af FM2024/57 blev det påpeget, at vi i Grønland ikke har lovfastsatte fridage¹, men at beslutningen om fridage tages ved forhandlingerne af den enkelte overenskomst, alternativt den enkelte medarbejders individuelle ansættelsesforhold. En politisk beslutning om en fridag, enten ved anvendelse af eksisterende fridage, eller ved etablering af en ny (halv) fridag, kan således anses som et indgreb i organisationernes forhandlingsfrihed. Denne forhandlingsfrihed er et grundlæggende princip for vores frie aftale- og forhandlingssystem på arbejdsmarkedet. Det afgående Naalakkersuisut påpegede derfor, at en konsekvens af et politisk indgreb principielt kunne blive et sagsanlæg fra nævnte organisationer for brud på overenskomstaftaler.

Med udgangspunkt i det vedtagne ændringsforslag til FM2024/57 har Økonomi- og Personalestyrelsen (ASA) kontakttet en række af arbejdsmarkedets parter på såvel det offentlige som det private område. Dette arbejde begyndte allerede før valgudskrivelsen, og er fortsat efter valgudskrivelsen. ASA har senest modtaget skriftlige høringssvar herom i løbet af april og maj d.å. Der vedlægges et notat fra styrelsen, som gennemgår de indhentede tilkendegivelser fra organisationerne.

Samlet set bakker overenskomstparterne ikke op om en politisk beslutning om inddragelse af eksisterende fridage. Såvel arbejdstager- som arbejdsgiverorganisationer påpeger, at de ikke ønsker politisk indblanding i deres forhandlingsområder. Herudover påpeger langt de fleste parter, at de ikke ønsker, at man politisk inddrager fridage, som

¹ Spørgsmålet om vintersolhvervsdagen behandles som en *fridag* og ikke en *helligdag*. Sidstnævnte er et kirkeligt anliggende, mens spørgsmålet om arbejdsfri på visse dage er et overenskomstspørgsmål. En helligdag er således kun en fridag for en ansat, såfremt dette er aftalt gennem vedkommendes overenskomst eller på anden vis aftalt mellem arbejdsgiver og den enkelte ansatte.

organisationerne selv har forhandlet og finansieret gennem prioritering af den forhandlede lønsum. På folkeskoleområdet gøres der i høringen desuden opmærksom på, at folkeskoleloven pålægger eleverne 200 skoledage om året, og at lærere såvel som elever ofte har juleferie den 21. december under alle omstændigheder. Flere af høringssparterne påpeger en mulighed for etablering af yderligere fritid gennem nedsættelse af den samlede årsnorm. Herudover påpeger Grønlands Erhverv, at et politisk tiltag fra oven om en national fridag kan have konsekvenser for julehandlen. Det skal yderligere pointeres, at en række brancher ikke vil kunne holde helt fri uagtet et politisk tiltag. Det drejer sig f.eks. om sundhedsvæsenet, brandvæsen, visse socialområder m.v.

Det samlede Naalakkersuisut har ikke haft mulighed for at forholde sig særskilt til disse oplysninger og der er på nuværende tidspunkt derfor heller ikke taget stilling til, hvorvidt der skal fremsættes et lovforslag, som anført af spørger.

Det skal understreges, at vintersolhvervsdagen allerede er politisk vedtaget som en national mærkedag jf. EM2018/166. Naalakkersuisut finder det glædeligt, at vintersolhvervsdagen er blevet fejret og markeret lokalt. Det er Naalakkersuisuts forventning, at dette fortsætter i fremtiden.

Naalakkersuisut vægter således vintersolhvervsdagen højt, da det er en del af vores kultur. Dog respekterer Naalakkersuisut også forhandlingsretten blandt arbejdsmarkedsparter og vil i en evt. lovforslag inddrage parterne tæt i processen.

Endvidere er Naalakkersuisut lydør overfor Inatsisartuts ønsker hvad dette spørgsmål angår.

A. Hvis svaret er ja, hvad er udfaldet Naalakkersuisuts dialog med overenskomstparterne og såvel det offentlige som det private område, med henblik på at drøfte muligheden for at gøre solhvervsdagen til en halv eller en hel fridag, ved at flytte en halv eller en hel fridag fra en anden dato?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1.

B. Hvis svaret er nej, bedes Naalakkersuisut redegøre for hvorfor man ikke prioriterer at vintersolhvervsdagen bliver til en fridag/helligdag.

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1.

Med venlig hilsen

Múte B. Egede